ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 20. martā [1]

Lieta C-42/11

Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge

(Cour d'appel d'Amiens (Francija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās — Pamatlēmums par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm — Dalībvalsts tiesību akts, kurā paredzēta iespēja neizpildīt Eiropas apcietināšanas orderi gadījumā, ja pieprasītās personas ir minētās valsts pilsoņi — Diskriminācija pilsonības dēļ

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu no *Cour d'appel d'Amiens* [Amjēnas Apelācijas tiesas] (Francija) dod Tiesai iespēju vēlreiz pievērsties tam, kā interpretēt 4. panta 6. punktu Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmumā 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm [2]. Tiesai it īpaši tiek lūgts precizēt judikatūru un līdzsvarot rīcības brīvību, kāda jāatzīst dalībvalstīm, kad tās īsteno minēto pamatlēmumu, un to garantiju apjomu, kuras ir jāsniedz Eiropas Savienības pilsoņiem, kad par viņiem izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis brīvības atņemšanas soda izpildei.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – *Starptautiskās tiesības*

2. Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai, kura parakstīta 1983. gada 21. martā Strasbūrā un kuras dalībvalstis ir visas [Eiropas] Savienības dalībvalstis, 2. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "dalībvalstis saskaņā ar šīs Konvencijas noteikumiem apņemas sniegt vislielāko savstarpējo palīdzību notiesāto personu nodošanā soda izciešanai".

3. Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir izklāstīts:

"Notiesāto personu var nodot soda izciešanai saskaņā ar šo Konvenciju tikai šādos gadījumos:

a) ja šī persona ir tās valsts pilsonis (pavalstnieks), kurā sods tiks izciests".

4. Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai 3. panta 4. punktā ir precizēts, ka "ikviena valsts, ja tā ir ieinteresēta, var jebkurā laikā iesniegt Eiropas [P]adomes ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu, kurā norāda, kā tā piemēro šajā Konvencijā lietoto terminu "pilsonis (pavalstnieks)"".

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — OV L 190, 1. lpp.

B – *Savienības tiesības*

1) Pamatlēmums 2002/584

5. Pamatlēmuma 2002/584 1. pantā Eiropas apcietināšanas orderis un izpildes pienākums ir definēti šādi:

"1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums [ne]groza pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti 6. pantā Līgumā par Eiropas Savienību."

6. Pamatlēmuma 2002/584 4. pantā ir nostiprināti Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildes pamati. Tā 6. punktā ir paredzēts, ka "izpildes tiesu iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu[,] [..] ja [tas] ir izsniegts brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa izpildei, ja pieprasītā persona paliek [dzīvo] izpildes dalībvalstī, ir izpildes dalībvalsts pilsonis vai rezidents un šī valsts apņemas izpildīt spriedumu [sodu] vai piespiedu līdzekli [drošības līdzekli] saskaņā ar tās tiesību aktiem".

7. Pamatlēmuma 2002/584 32. pantā ir izklāstīts, ka "uz izdošanas lūgumiem, kas saņemti līdz 2004. gada 1. janvārim, attiecas pastāvošie tiesību akti par izdošanu. Uz lūgumiem, kas saņemti pēc šīs dienas, attiecas noteikumi, ko dalībvalstis pieņēmušas uz šī pamatlēmuma pamata. Tomēr šī pamatlēmuma pieņemšanas brīdī Padomē ikviena dalībvalsts var izdarīt deklarāciju, kurā tā norāda, ka tā kā izpildu dalībvalsts saskaņā ar izdošanas mehānismu, kas piemērojams pirms 2004. gada 1. janvāra, turpinās izskatīt lūgumus, kas attiecas uz darbībām, kas izdarītas pirms tās norādīta datuma [..]".

8. Francijas Republikas deklarācija par minēto 32. pantu ir formulēta šādi:

"Saskaņā ar Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūru starp dalībvalstīm Francija deklarē, ka tā kā izpildu dalībvalsts saskaņā ar izdošanas mehānismu, kas piemērojams pirms 2004. gada 1. janvāra, turpinās izskatīt lūgumus, kas attiecas uz darbībām, kas izdarītas pirms 1993. gada 1. novembra [..]."

2) Pamatlēmums 2008/909/TI

9. Ar Padomes 2008. gada 27. novembra Pamatlēmumu 2008/909/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā [3], ir ieviesta sistēma, kuras mērķis ir vienkāršot soda izpildi citā dalībvalstī, nevis tajā, kura taisījusi spriedumu krimināllietā, lai labāk nodrošinātu notiesātā sociālo reintegrāciju.

10. Pamatlēmuma 2008/909 3. panta 1. punktā ir noteikts, ka "šā pamatlēmuma mērķis ir izstrādāt noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstij jāatzīst spriedums un jāizpilda sods, lai sekmētu notiesātās personas sociālo rehabilitāciju [reintegrāciju]".

3 — OV L 327, 27. lpp.

11. Pamatlēmuma 2008/909 28. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "lūgumus, kas saņemti pirms 2011. gada 5. decembra, joprojām reglamentē [..] spēkā esoš[ie] juridisk[ie] instrument[i] par notiesāto personu nodošanu. Uz lūgumiem, kas saņemti pēc minētā datuma, attiecas noteikumi, ko dalībvalstis pieņēmušas saskaņā ar šo pamatlēmumu".

C – *Valsts tiesības*

12. *Code de procédure pénale* [Francijas Kriminālprocesa kodeksa] 695.-24. pantā ir izklāstīti pamati, kuru dēļ var atteikties pildīt Eiropas apcietināšanas orderi. Tādējādi tajā ir paredzēts, ka "Eiropas apcietināšanas ordera izpildi var atteikt:

[..]

2) ja brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa izpildei pieprasītā persona ir Francijas pilsonis un ja kompetentās Francijas iestādes ir apņēmušās izpildīt šo sodu".

II – Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13. Lisabonas krimināltiesa (Portugāle) 2006. gada 14. septembrī izsniedza Eiropas apcietināšanas orderi attiecībā uz atbildētāju pamatlietā *J. P. Lopes Da Silva Jorge*, Portugāles pilsoni, lai tiktu izpildīts piecu gadu cietumsods, kas piespriests 2003. gadā par noziedzīgo nodarījumu, kurš izdarīts 2002. gadā. Kopš minētās dienas *J. P. Lopes Da Silva Jorge* ir apmeties uz dzīvi Francijā.

14. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *J. P. Lopes Da Silva Jorge* kopš 2009. gada 11. jūlija ir precējies ar Francijas pilsoni, ar kuru kopā dzīvo Francijas teritorijā. Viņš kopš 2008. gada 3. februāra saskaņā ar līgumu uz nenoteiktu laiku strādā kādā Francijas sabiedrībā par reģionālo kravu pārvadājumu šoferi.

15. 2010. gada 19. maijā, pēc telefoniska uzaicinājuma *J. P. Lopes Da Silva Jorge* ieradās Francijas policijas nodaļā. Tur viņš tika informēts par to, ka pastāv attiecībā uz viņu izdots Eiropas apcietināšanas orderis, kā arī par Portugāles iestāžu izteikto nodošanas lūgumu, lai izpildītu sodu. 2010. gada 20. maijā *Cour d'appel d'Amiens* ģenerālprokurors vērsās iesniedzējtiesā, lai lemtu par *J. P. Lopes Da Silva Jorge* nodošanu Portugāles iestādēm.

16. Saistībā ar tiesvedību pamatlietā ģenerālprokurors būtībā apgalvoja, ka Portugāles iestādes ir izdevušas Eiropas apcietināšanas orderi, ievērojot tiesību aktu prasības, un ka nav jāpiemēro neviens Francijas *Code de procédure pénale* paredzētais obligātais vai fakultatīvais izpildes atteikuma pamats. Kad ģenerālprokuroram tika lūgts paust nostāju par Tiesas sprieduma lietā *Wolzenburg* [4] sekām, viņš apgalvoja – *J. P. Lopes Da Silva Jorge* ir tiesīgs atsaukties uz Francijas tiesību aktiem, kuros paredzēti nosacījumi, ar kādiem kompetentā iestāde var atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi saskaņā ar Tiesas norādījumiem, un tātad atsaukties uz *Code de procédure pénale* 695.-24. pantu, bet tajā minētais pamats, kas attiecas vienīgi uz Francijas pilsoņiem, saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu ir fakultatīvs. Tādējādi *Code de procédure pénale* 695.-24. pants esot piemērojams tikai ar divkāršu nosacījumu – ja Eiropas apcietināšanas orderis ir izdots attiecībā uz Francijas pilsoni un ja kompetentās Francijas iestādes ir apņēmušās pašas izpildīt sodu. Tāpēc viņš secina, ka *J. P. Lopes Da Silva Jorge* ir jānodod Portugāles iestādēm.

4 — 2009. gada 6. oktobra spriedums lietā C-123/08 *Wolzenburg* (Krājums, I-9621. lpp.).

17. Tiesvedībā pamatlietā *J. P. Lopes Da Silva Jorge*, gluži pretēji, ir paziņojis, ka nepiekrīt tam, ka viņš tiktu nodots Portugāles iestādēm, un ir lūdzis ieslodzījumu piemērot cietumā Francijā, vispirms, atsaukdamies uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā (turpmāk tekstā – "ECPAK"), 8. pantu un viņa tiesību uz privāto un ģimenes dzīvi nesamērīgu aizskārumu, kādu radītu lēmums nodot viņu Portugāles iestādēm Eiropas apcietināšanas ordera izpildei. Tad, pamatodamies uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg*, viņš ir norādījis uz apstākli, ka Francijas tiesībās iespēja atteikt nodošanu ir sniegta vienīgi attiecībā uz Francijas pilsoņiem, un ir apšaubījis *Code de procédure pénale* 695.-24. panta atbilstību Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktam un – plašāk – nediskriminācijas principam, kas nostiprināts LESD 18. pantā [5].

18. Tādējādi, saskaroties ar grūtībām Savienības tiesību interpretēšanā, *Cour d'appel d'Amiens* [Amjēnas Apelācijas tiesas] *Chambre de l'instruction* [Izmeklēšanas palāta] nolēma apturēt tiesvedību un ar lēmumu lūgt prejudiciālu nolēmumu, kas Tiesas kancelejā reģistrēts 2011. gada 31. janvārī, pamatojoties uz LESD 267. pantu, uzdot Tiesai šādus divus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [LESD 18. pantā] paredzētais nediskriminācijas princips pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā [*Code de procédure pénale*] 695.-24. pants, saskaņā ar kuru iespēja atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izsniegts, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, tiek piemērota tikai tādos gadījumos, ja pieprasītā persona ir Francijas pilsonis un ja Francijas kompetentās iestādes ir apņēmušās izpildīt šo sodu?

2) Vai princips par Pamatlēmuma [2002/584] 4. panta 6. punktā paredzētā neizpildes pamata ieviešanu valsts tiesībās ir dalībvalstu brīva izvēle vai arī obligāts pienākums un it īpaši, vai dalībvalsts drīkst veikt tādu pasākumu, kas ietver diskrimināciju pilsonības dēļ?"

III – Tiesvedība Tiesā

19. *J. P. Lopes Da Silva Jorge*, Čehijas, Vācijas, Francijas, Nīderlandes, Austrijas un Polijas valdības, kā arī Eiropas Komisija ir iesniegušas Tiesā rakstveida apsvērumus.

20. Tiesas sēdē, kas notika 2012. gada 31. janvārī, savus apsvērumus mutvārdos pauda atbildētājs pamatlietā, Vācijas, Francijas, Nīderlandes un Polijas valdība, kā arī Komisija.

IV – Juridiskā analīze

21. Loģikas apsvērumu dēļ es pēc dažām ievada piezīmēm sākšu analīzi ar otro prejudiciālo jautājumu.

5 — Ja procesuālajos rakstos un it īpaši lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir minēts EKL 12. pants, tad acīmredzami ir jāuzskata, ka ir domāts LESD 18. pants.

A – *Ievada piezīmes*

1) Par Tiesas kompetenci prejudiciālo nolēmumu jomā

22. Francijas Republika ir izdarījusi deklarāciju atbilstoši bijušajam LES 35. panta 2. punktam, kurā ir atzinusi Tiesas jurisdikciju prejudiciālu nolēmumu pieņemšanā saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti bijušajā LES 35. panta 3. punkta b) apakšpunktā [6]. Turklāt atbilstoši LESD pievienotā 36. protokola par pārejas noteikumiem 10. panta 1. punktam saistībā ar Savienības tiesību aktiem, kuri ir pieņemti pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā, Tiesas pilnvaras saskaņā ar bijušo LES VI sadaļu paliek nemainīgas pat tad, ja tās ir atzītas saskaņā ar bijušā LES 35. panta 2. punktu. Tādējādi Tiesas kompetencē ir atbildēt uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem.

2) Par Pamatlēmuma 2002/584 piemērošanu

23. Lai gan Pamatlēmuma 2002/584 32. pantā izpildes dalībvalstīm ir atļauts turpināt piemērot izdošanas sistēmu, kas piemērojama pirms 2004. gada 1. janvāra, no Francijas Republikas deklarācijas izriet, ka tā šo iespēju sev ir saglabājusi tikai attiecībā uz darbībām, kas izdarītas pirms 1993. gada 1. novembra. Tātad situācijā, kāda ir pamatlietā, kad inkriminētās darbības, pamatojoties uz kurām izdots lūgums, ir norisinājušās 2002. gadā un kad pats lūgums izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi ir izdots pēc 2004. gada 1. janvāra, ir jāpiemēro ar Pamatlēmumu 2002/584 ieviestā sistēma.

24. Tomēr ir jāšaubās par Pamatlēmuma 2008/909 ietekmi attiecībā uz pamatlietu. Šī, 2008. gada 27. novembrī pieņemtā pamatlēmuma mērķis ir izstrādāt noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstij jāatzīst spriedums un jāizpilda sods, lai sekmētu notiesātās personas sociālo reintegrāciju [7]. Termiņš šī pamatlēmuma ieviešanai dalībvalstīs bija noteikts 2011. gada 5. decembrī [8]. Tam, ka šis termiņš beidzās prejudiciālā nolēmuma tiesvedības norises laikā, šajā lietā tomēr nav nekādas tiešas ietekmes. Minētā pamatlēmuma 28. pantā ir paredzēts, ka, ja nav vienpusējas deklarācijas par pretējo, lūgumus, kas saņemti pirms 2011. gada 5. decembra, joprojām reglamentē spēkā esošie juridiskie instrumenti par notiesāto personu nodošanu. Tādējādi, tā kā lūgumu izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi Francijas iestādes ir saņēmušas 2011. gada 5. decembrī, atbildētāja pamatlietā situācija ir jāizvērtē saskaņā ar Pamatlēmumu 2002/584, jo Francijas Republika nav sniegusi deklarāciju par pretējo.

B – *Par dalībvalstīm atstāto rīcības brīvību attiecībā uz Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta ieviešanu*

25. Ar otro Tiesai uzdoto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noteikt, vai dalībvalstīm ir pienākums ieviest savās attiecīgajās valsts tiesību sistēmās fakultatīvās neizpildes pamatu, kas paredzēts Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā, un – apstiprinošas atbildes gadījumā – vai tām ir pienākums to veikt visos minētajā punktā norādītajos gadījumos, proti, gan attiecībā uz valsts pilsoņiem, gan attiecībā uz citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir rezidenti vai kuri dzīvo to teritorijā.

6 — Skat. informāciju attiecībā uz deklarācijām, ar kurām Francijas Republika un Ungārijas Republika ir atzinušas Tiesas jurisdikciju prejudiciālu nolēmumu pieņemšanā saistībā ar tiesību aktiem, kas minēti Līguma par Eiropas Savienību 35. pantā (OV 2005, C 318, 1. lpp.).

7 — Skat. Pamatlēmuma 2008/909 3. pantu.

8 — Skat. Pamatlēmuma 2008/909 29. pantu. Francijas Republika šo termiņu nav ievērojusi, jo projekts likumam, ar ko ir paredzēts ieviest Pamatlēmumu 2008/909 Francijas tiesību sistēmā, dienā, kad tiek sniegti mani secinājumi šajā lietā, joprojām tiek apspriests parlamentā (skat. Senātā 2012. gada 11. janvārī iesniegto projektu likumam par dažādām tiesību normām krimināltiesību un kriminālprocesa jomā saskaņā ar Francijas straptautiskajām saistībām).

26. Manuprāt, grūtības ir radušās ne tik daudz no problēmas saistībā ar attiecīgās tiesību normas redakciju, cik no judikatūras svārstīšanās, kas varēja radīt atšķirīgus interpretācijas variantus. Tādēļ vispirms aplūkošu Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta formulējumu, kā arī minētā pamatlēmuma vispārējo sistēmu un tad analizēšu dalībvalstu rīcības brīvību Tiesas judikatūras izpratnē.

27. Tomēr ievadā vēlos izvirzīt virkni apsvērumu, kas man šķiet būtiski labākai šīs lietas un šobrīd risināmo uzdevumu izpratnei. Šajā ziņā galvenais ir atgādināt, ka Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktā ir apliecināts, ka šis pamatlēmums "[ne]groza pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus", kas nostiprināti Savienības tiesībās.

28. Atsaucei uz pamattiesībām un pamatprincipiem Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktā ir jādarbojas kā aizsardzības līdzeklim. Jomā, uz kuru attiecas minētais pamatlēmums, un – plašāk – policijas un tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās jomā savstarpējās atzīšanas principu, kas ir Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma centrā, nav iespējams piemērot tādā pašā veidā kā tad, ja jautājums ir par citā dalībvalstī izsniegta universitātes diploma vai vadītāja apliecības atzīšanu. Turklāt nevar būt ne runas par to, ka dalībvalstis piedalītos tādas brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidē, kuras sekas būtu tādas, ka netiktu ņemtas vērā personu, kuru rīcība ir varējusi apdraudēt brīvību, drošību un tiesiskumu, pamattiesības. Savstarpējās atzīšanas princips, it īpaši, kad tā piemērošana ir vērsta uz Eiropas apcietināšanas orderi, kurš izsniegts, lai izpildītu sodu – kā tas ir pamatlietā –, nevar tikt piemērots automātiski, bet, gluži pretēji, tas ir jāaplūko, ņemot vērā personiskos un cilvēciskos apstākļus individuālajā situācijā, pamatojoties uz kuru izdots katrs lūgums izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi. Tādējādi – kā arī Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punkta mērķis ir to atgādināt –, piemērojot savstarpējās atzīšanas principu minētā pamatlēmuma izpratnē, valsts likumdevējam, kad tas transponē Savienības tiesību aktus, valsts tiesu iestādēm, kad tās izmanto pilnvaras, kuras tām pienākas saskaņā ar Savienības tiesībām, bet arī Tiesai, kad tai tiek jautāts, kā interpretēt Pamatlēmuma 2002/584 normas, ir nemitīgi jādomā par pamattiesību saglabāšanu un, pirmām kārtām, par notiesātās personas cieņas saglabāšanu[9]. Spriedumu krimināllietās brīvā aprite ir jānodrošina, bet arī attiecīgā gadījumā jāierobežo, ņemot vērā augstāko principu, ko veido cilvēka cieņas aizsardzība, kura ir pamattiesību aizsardzības stūrakmens Savienības tiesību sistēmā.

29. Tagad ierosinu turpināt analīzi, visu laiku paturot prātā šo humānistisko savstarpējās atzīšanas principa izpratni.

1) Gramatiskā un teleoloģiskā interpretācija

30. Vispirms jāatgādina, ka pamatlēmumi kā Eiropas Savienības tiesību akti atbilstoši bijušajam LES 34. panta 2. punkta b) apakšpunktam dalībvalstīm ir saistoši "attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu iestādēm izvēlēties to īstenošanas formu un metodes".

31. Konkrētāk, Pamatlēmuma 2002/584 3. un 4. pantā ir paredzēti Eiropas apcietināšanas ordera neizpildes pamati, kas adresēti izpildes valsts tiesu iestādēm. Šie pamati, kas minētajā pamatlēmumā ir uzskaitīti izsmeļoši, lai neapdraudētu pašu nodošanas principu, attiecas gan uz obligāto neizpildi, gan fakultatīvo neizpildi. Proti, no 4. panta virsraksta ("Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildīšanas pamats [pamati]") izriet, ka fakultatīva ir nevis šo pamatu ieviešana, ko veic dalībvalstis, bet gan Eiropas apcietināšanas ordera izpilde, kas tādējādi ir atstāta valsts tiesu iestāžu vērtējumam[10].

9 — Cilvēka cieņa ir pirmā no Eiropas Savienības Pamattiesību hartā paredzētajām pamattiesībām (skat. minētās hartas 1. pantu).

10 — Šis formulējums pārējās valodu versijās ir tikpat skaidrs: šeit galvenokārt vēlos norādīt uz Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta virsrakstu spāņu valodas versijā ("Motivos de no ejecución facultativa de la orden de detención europea"), angļu valodas versijā ("Grounds for optional non-execution of the European arrest warrant"), itāļu valodas versijā ("Motivi di non esecuzione facoltativa del mandato di arresto europeo"), kā arī portugāļu valodas versijā ("Motivos de não execução facultativa do mandado de detenção europeu").

32. Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta tekstā, kurš iecerēts nošķirti salīdzinājumā ar pārējiem šajā pantā iekļautajiem punktiem, patiešām ir paredzēts, ka izpildes tiesu iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, ja tas ir izsniegts soda izpildei, ja pieprasītā persona dzīvo izpildes dalībvalstī, ir izpildes dalībvalsts pilsonis vai rezidents un šī valsts apņemas izpildīt sodu saskaņā ar tās tiesībām.

33. Tādējādi saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, skatot to kopsakarā ar bijušo LES 34. pantu, dalībvalstīm ir savā tiesību sistēmā jāievieš minētajā punktā paredzētais neizpildes pamats, turklāt ar visiem tā noteikumiem. Nedomāju, ka vajadzētu piešķirt būtisku nozīmi saikļa "vai" lietojumam minētā punkta tekstā. Protams, kā norādījuši atsevišķi lietas dalībnieki, kas piedalījās tiesas sēdē, vairumā valodu versiju ir lietots minētais saiklis [11], bet, piemēram, vācu valodas versijā ir lietots vārds "und" (un), lai noteiktu personu kategorijas, attiecībā uz kurām var piemērot minētā pamatlēmuma 4. panta 6. punktā paredzēto neizpildes pamatu. Tomēr uzskatu, ka šis arguments ir vismaz vājš, ja ne neatbilstīgs, jo nebūtu jēgas franču valodas versijā 4. panta 6. punktu rakstīt, lietojot saikli "un". Rastos risks, ka tiks izvērsti absurdi argumenti, sakot, ka minētais pamats var tikt piemērots tikai tādai personai, kura ir izpildes valsts pilsonis, dzīvo izpildes valstī un ir tās rezidents.

34. Pat pieņemot, ka dalībvalstīm nav pienākuma ieviest Pamatlēmuma 2002/584 minētā 4. panta 6. punktu, tiktāl, ciktāl Francijas likumdevējs ir acīmredzami paredzējis to transponēt, izmantojot *Code de procédure pénale* 695.-24. pantu, minētajam valsts likumdevējam bija pienākums veikt šo transponēšanu attiecībā uz visām personu kategorijām, uz kurām 6. punkts attiecas. Proti, papildus iespējamām valodu versiju atšķirībām, manuprāt, no minētā pamatlēmuma 4. panta 6. punkta mērķa neapšaubāmi izriet, ka dalībvalstīm ir pienākums ieviest šo punktu tādā veidā, lai to tiesu iestādes varētu attiecīgā gadījumā atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi ne tikai attiecībā uz saviem pilsoņiem, bet arī attiecībā uz citu dalībvalstu pilsoņiem, ja viņi atbilst Pamatlēmumā 2002/584 paredzētajiem nosacījumiem, un šajā ziņā ir jāveic vispārēja viņu individuālās situācijas analīze.

35. Pretēji tam, ko norādīja vairums lietas dalībnieku, kuri iestājušies lietā šajā tiesvedībā, man nešķiet, ka šāds secinājums būtu pretrunā pamatprincipam, uz kuru balstīts Pamatlēmums 2002/584, proti, savstarpējās atzīšanas principam. Saskaņā ar šo lietas dalībnieku viedokli, minētajā pamatlēmumā paredzētos neizpildes pamatus vajadzētu interpretēt īpaši šauri, lai tiktu atvieglota nodošana saskaņā ar savstarpējās atzīšanas principu.

36. Saskaņā ar Tiesas judikatūru šis princips, "kurš ir Pamatlēmuma 2002/584 sistēmas pamats, atbilstoši minētā [pamat]lēmuma 1. panta 2. punktam nozīmē, ka dalībvalstīm principā ir jāizpilda ikviens Eiropas apcietināšanas orderis" [12]. Taču vēlos piebilst, ka, neraugoties uz lielo nozīmi, kāda minētajā pamatlēmumā ir piešķirta savstarpējās atzīšanas principam, Savienības likumdevējs ir paredzējis neizpildes pamatus. Tie ir paredzēti izsmeļoši; tieši tas garantē, ka saglabājas princips izpildīt Eiropas apcietināšanas orderus. Konkrētāk, Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta mērķis ir palielināt pieprasītās personas sociālās reintegrācijas iespējas pēc tai piespriestā soda izciešanas [13]. Tādējādi, lai cik svarīgs arī nebūtu ar Pamatlēmumu 2002/584 ieviestais savstarpējās atzīšanas princips, Savienības likumdevējs to nav iecerējis kā absolūtu. Pamattiesību atgādinājums, kas ietverts Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktā, to apstiprina, kā norādīju ievadā. Tādējādi minētā pamatlēmuma 4. panta 6. punktā ir skaidri izteikta Savienības likumdevēja griba atstāt kompetentajām tiesu iestādēm iespēju attiecīgā gadījumā pieskaņoties minētajam principam, ja tās saskaras arī ar tik svarīgu risināmu uzdevumu kā notiesātās personas sekmīgas sociālās reintegrācijas nodrošināšana.

11 — Tā ir, konkrēti, spāņu, angļu, franču, itāļu un portugāļu valodu versijās.

12 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Wolzenburg* (57. punkts).

13 — Turpat (67. punkts).

37. Šis reintegrācijas mērķis nav vienīgi notiesātās personas individuālajās interesēs. Sekmīga sociālā reintegrācija vidē, kas minētajai personai ir pazīstama, ir arī papildu nodrošinājums sabiedrībai – kurā noteikti iekļaujas šīs personas dzīve –, ka būs mazāka iespējamība, ka atkārtosies deviatīvā uzvedība. Tādējādi lielā nozīme, kādu Savienības likumdevējs tai piešķir, ir tieši apstiprināta Pamatlēmumā 2008/909, kura mērķis atbilstoši tā 3. panta 1. punktam ir "sekmē[t] notiesātās personas sociālo rehabilitāciju [reintegrāciju]".

38. Tiesa ir apliecinājusi, ka "Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta [..] mērķis ir ļaut izpildes tiesu iestādei piešķirt īpašu nozīmi iespējai palielināt pieprasītās personas iespējas reintegrēties sabiedrībā pēc uzliktā soda beigām, [bet] šāds mērķis, lai arī cik tas [ne]būtu svarīgs, nevar novērst, ka dalībvalstis, izpildot šo pamatlēmumu, atbilstoši tā 1. panta 2. punktā norādītās būtiskās normas nozīmei ierobežo situācijas, kurās būtu iespējams atteikt personas, uz kuru attiecas minētā 4. panta 6. punkts, [no]došanu"[14]. To apliecinot, Tiesa ir tikai atgādinājusi, ka minētā 4. panta 6. punktā nav prasīts nostiprināt notiesātajai personai beznosacījumu tiesības izciest sodu izpildes valsts teritorijā, un ka šajā lietā valsts tiesību aktu piemērošana, kas bija nosacījums fakultatīvās neizpildes pamata piemērošanai attiecībā uz citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri piecus gadus likumīgi uzturējušies valstī, atbilda pamatlēmumam. Tad Tiesa ir paudusi nostāju par piemērošanu īpašā situācijā, kad tiesību aktos ir ierobežots to gadījumu skaits – tos tomēr pieļaujot –, kad ir iespējams atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi. Starp citu, vēlāk vēlreiz aplūkošu to, cik piesardzīgi ir jāatsaucas uz esošo Tiesas judikatūru[15].

39. Pretēji Francijas valdības apgalvojumiem, interpretējot Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, es nekādā ziņā neierosinu nostiprināt pieprasītās personas nesodāmību, un pat ne apstrīdēt savstarpējās atzīšanas principu, jo izpildes valsts var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi tikai ar skaidru nosacījumu, ka apņemas izpildīt sodu savā teritorijā, nekad neapstrīdot nolēmumu, ar ko tas piespriests. Tādā ziņā tiesu nolēmumu savstarpējās atzīšanas loģika tiek pilnībā saglabāta pat tad, ja pieprasītā persona izcieš sodu izpildes dalībvalstī, nevis nolēmuma izdošanas dalībvalstī. Tādējādi man šķiet, ka interpretācija, kādu Tiesai ierosinu sniegt attiecībā uz Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, nav pretrunā nedz šī pamatlēmuma vispārējai sistēmai, nedz tajā izvirzītajiem mērķiem.

40. Visbeidzot, es tomēr domāju, ka ar tādu minētā pamatlēmuma 4. panta 6. punkta interpretāciju, kura ļautu atzīt par atbilstošu valsts tiesību aktu, kas bez jebkādām niansēm nevienam Savienības pilsonim, kurš dzīvo kādas dalībvalsts teritorijā vai ir tās rezidents, neļauj varbūtēji piemērot fakultatīvas neizpildes pamatu tikai tādēļ, ka viņam nav minētās dalībvalsts pilsonības, – tiktu klaji aizskartas daudzas pamattiesības un juridiskie pamatprincipi, kuri ir jāievēro saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punktu, un tādējādi pašu šo interpretāciju būtu grūti saskaņot ar šajā pantā izvirzītajām prasībām.

2) Dalībvalstu rīcības brīvība un Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta piemērojamība personām

41. Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Wolzenburg* ir atzinusi, ka, "izpildot Pamatlēmuma 2002/584 4. pantu, it īpaši tā 6. punktu, [..] dalībvalstīm noteikti ir zināma rīcības brīvība"[16]. Tomēr nedomāju, ka Tiesa ar to būtu domājusi ko citu, nevis rīcības brīvību, kāda dalībvalstīm ir atzīta līgumā, nosakot pamatlēmumu ieviešanas formas un metodes. Katrā ziņā šī rīcības brīvība ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības[17].

14 — Turpat (62. punkts).

15 — Skat. šo secinājumu 43. punktu.

16 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Wolzenburg* (61. punkts).

17 — Turpat (45. punkts).

42. Tiesai jau ir lūgts interpretēt pamatlēmuma 4. panta 6. punktu, un ieinteresētās personas, kas ir iesniegušas apsvērumus šajā tiesvedībā, ir vēlreiz plaši aplūkojušas šajā jomā taisītos spriedumus lietā *Kozłowski* [18] un iepriekš minētajā lietā *Wolzenburg*. Vairums minēto lietas dalībnieku no sprieduma lietā *Wolzenburg* 58. punkta ir secinājuši, ka Tiesa ir nostiprinājusi valsts likumdevēja brīvību ieviest dažādos Pamatlēmuma 2002/584 4. pantā noteiktos pamatus. Saskaņā ar šo punktu minētajā spriedumā lietā *Wolzenburg* Tiesa ir apliecinājusi, "ka valsts likumdevējs, kurš atbilstoši pamatlēmuma 4. pantā tam piešķirtajām iespējām izvēlas ierobežot situācijas, kurās tā valsts izpildes tiesu iestādes var atteikties pieprasīto personu [no]dot, tikai pastiprina nodošanas sistēmu, kura ieviesta ar šo pamatlēmumu, lai nodrošinātu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu".

43. Tomēr nevajag aizmirst, ka situācija attiecībā uz valsts tiesībām saistībā ar lietu *Wolzenburg* bija ļoti atšķirīga, jo Tiesai toreiz bija jālemj par tiesību aktiem, ar ko tika faktiski ieviests Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkts, gan attiecībā uz citu dalībvalstu, nevis izpildes dalībvalsts pilsoņiem. Tā ir būtiska atšķirība no šīs lietas, kurā tādējādi ir jārīkojas ļoti piesardzīgi, ja jautājums ir par to Tiesas izteikumu izmantošanu par paraugu, kuri ietverti šajā jomā taisītos spriedumos – un, konkrēti, iepriekš spriedumā lietā *Wolzenburg* –, kurus *ipso facto* nevar pārņemt attiecībā uz tādu dalībvalsti, kuras tiesību aktos Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta piemērošana ir attiecināta vienīgi uz tās pilsoņiem. Tādējādi šī 58. punkta interpretācija ir jāveic, ņemot vērā tolaik pastāvošos valsts īpašos apstākļus.

44. Tādējādi, ja no minētā punkta ir jāgūst pamācība, tad tā ir tāda, ka ar Pamatlēmumu 2002/584 dalībvalstīm nav noteikts pienākums atzīt beznosacījuma tiesības citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir rezidenti vai kuri dzīvo to teritorijā, lai atteiktos izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi attiecībā uz viņiem. Dalībvalstīm atzītā rīcības brīvība – par ko arī ir jautājums šajā spriedumā – var pilnībā izpausties tādējādi, ka šādi gadījumi tiek ierobežoti [19], bet, protams, ne tādējādi, ka pilnībā netiek pieļauta pamatlēmuma 4. panta 6. punktā minētā fakultatīvās neizpildes pamata piemērošana attiecībā uz visiem citu dalībvalstu pilsoņiem. Ir skaidrs, ka ar Pamatlēmumu 2002/584 dalībvalstīm ir radīts pienākums paredzēt savām tiesu iestādēm pienākumu – gadījumā, ja minētajām iestādēm tiktu lūgts nepildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izsniegts, lai izpildītu sodu attiecībā uz izpildes valsts pilsoni, personu, kura dzīvo izpildes valstī vai personu, kura ir tās rezidents, – izskatīt katru individuālo situāciju, veicot vispārēju vērtējumu [20].

45. Starp citu, no Tiesas judikatūras tikpat skaidri izriet, ka Tiesa Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta piemērojamību personām neuztver tādējādi, ka minētā norma attiektos, pēc izvēles, vai nu uz izpildes dalībvalsts pilsoņiem, vai arī uz citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir izpildes dalībvalsts rezidenti vai kuri dzīvo tās teritorijā, vai arī uz abiem kopā. Proti, Tiesa iepriekš minētajā sprieduma lietā *Kozłowski* 34. punktā ir apliecinājusi, ka "saskaņā ar Pamatlēmuma [2002/584] 4. panta 6. punktu šis fakultatīvās neizpildīšanas pamats ir piemērojams personām, kuras, kaut arī nav izpildes dalībvalsts pilsoņi, tajā "paliek [dzīvo]" vai ir tās "rezidenti"".

46. Visu iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ ierosinu Tiesai uz otro prejudiciālo jautājumu atbildēt tādējādi, ka, neskarot rīcības brīvības īstenošanu, kāda, ievērojot Savienības tiesības, dalībvalstīm piemīt, paredzot nosacījumus, kādi var būt izvirzīti Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā paredzētā neizpildes pamata piemērošanai attiecībā uz citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir to rezidenti vai dzīvo to

18 — 2008. gada 17. jūlija spriedums lietā C-66/08 *Kozłowski* (Krājums, I-6041. lpp.).

19 — Starp citu, Tiesa ir secinājusi, ka Nīderlandes tiesību akti, ar ko Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta piemērošana uz Nīderlandes pilsoņiem ir attiecināta bez nosacījumiem un uz citu dalībvalstu pilsoņiem ar nosacījumu, ka viņi ir likumīgi vismaz piecus [gadus] nepārtraukti uzturējušies Nīderlandes teritorijā, atbilst Savienības tiesībām.

20 — Pamatlēmuma 2002/584 preambulas 8. apsvērumā tas ir skaidri pausts, norādot, ka "nolēmumiem par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi ir jābūt pakļautiem pietiekamai kontrolei, kas nozīmē, ka dalībvalsts tiesas iestādei, kurā pieprasītā persona ir apcietināta, būs jāpieņem lēmums par tās nodošanu".

teritorijā, dalībvalstīm minētā 4. panta 6. punkts ir jāievieš tādā veidā, lai izpildes tiesu iestādēm būtu sniegta iespēja atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots soda izpildei, gan attiecībā uz saviem pilsoņiem, gan citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri dzīvo tās teritorijā vai ir tās rezidenti; minētajām iestādēm ir jāvar izmantot šo iespēju, ņemot vērā apstākļus, kādi ir katrā atsevišķajā gadījumā.

C – *Par pirmo jautājumu*

47. Manuprāt, atbilde uz iepriekš aplūkoto jautājumu ir pietiekama, lai iesniedzējtiesa būtu saņēmusi lietderīgus paskaidrojumus. Tomēr gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka dalībvalstīm tikai saskaņā ar Pamatlēmumu 2002/584 vien nav jāievieš minētā pamatlēmuma 4. panta 6. punkts gan attiecībā uz saviem pilsoņiem, gan citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri dzīvo tās teritorijā vai ir tās rezidenti, un ja Tiesa secinātu, ka Francijas Valsts ir izmantojusi savu rīcības brīvību pilnīgi atbilstoši Pamatlēmumam 2002/584, tai būtu jāpauž nostāja par to, vai nediskriminācijas princips nepieļauj tādu valsts tiesību aktu, kāds aplūkots pamatlietā.

48. Vispirms jānorāda, ka atbildētājs pamatlietā ir izmantojis savu pārvietošanās brīvību, dodoties uz Francijas teritoriju, kur viņš ir likumīgs rezidents un ir nodibinājis ģimeni. Dalībvalstis, izpildot pamatlēmumu, nedrīkst aizskart Savienības tiesības, it īpaši tiesību normas par ikvienam Savienības pilsonim atzīto brīvību brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā [21]. Tādējādi Tiesa jau ir atzinusi, ka dalībvalsts pilsonim, kurš ir likumīgs rezidents citā dalībvalstī, ir tiesības atsaukties uz nediskriminācijas principu, lai apstrīdētu valsts tiesību aktus, kuros paredzēti nosacījumi, ar kādiem kompetentā tiesu iestāde var atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izsniegts, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu [22]. *A fortiori*, tā jābūt attiecībā uz pamatlietā aplūkoto Francijas tiesību aktu, saskaņā ar kuru Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā paredzētais neizpildes pamats netiek piemērots nevienam Savienības pilsonim, izņemot tikai Francijas pilsoņus. Tādēļ ir uzskatāms, ka atbildētājs pamatlietā ir tiesīgs atsaukties uz LESD 18. pantu, apstrīdot minēto tiesību aktu. Tātad atliek noteikt, vai *Code de procédure pénale* 695.-24. pantā ir ietverta diskriminācija pilsonības dēļ.

49. No Tiesas atkārtotas judikatūras izriet – nediskriminācijas princips paredz, ka līdzīgas situācijas nevar tikt aplūkotas atšķirīgi un dažādas situācijas – vienādi, ja vien šādai pieejai nav objektīva pamata [23].

50. No minētā Francijas tiesību akta acīmredzami izriet, ka attieksme pret pārējo dalībvalstu pilsoņiem ir atšķirīga salīdzinājumā ar attieksmi, kāda paredzēta attiecībā uz Francijas pilsoņiem. Dažu valdību izvirzītajiem argumentiem, kuros apgalvots, ka šajā gadījumā valsts pilsoņu situācija nav līdzīga citu dalībvalstu pilsoņu situācijai, nevar piekrist. Šīs valdības ir uzsvērušas atšķirību, kādu rada saikne, kas pilsoni vieno ar viņa pilsonības valsti, salīdzinājumā ar saikni, kas Savienības pilsoni vieno ar viņa dzīvesvietas valsti, kuras pilsonības viņam tātad nav. Piemēram, ikvienam Francijas pilsonim noteikti esot ļoti cieša piesaiste Francijas sabiedrībai, ko radījis tas, ka viņam ir pilsonība; tas attaisnojot to, ka Francijas Valsts tikai attiecībā uz viņu apņemas savā teritorijā izpildīt sodu, ko piespriedusi cita Savienības dalībvalsts. Es tomēr domāju, ja mēs būtu apstājušies pie šādiem argumentiem, Savienības tiesībās noteikti nebūtu bijuši tik neparasti pavērsieni, kādi līdz šim virzījuši minētās tiesības. Šie ieskati man šķiet ļoti novecojuši.

51. Tādējādi var viegli saprast, ka dalībvalsts vēlas nodrošināties ar garantijām un apņemties izpildīt ārvalstīs piespriestu sodu – kas minētajai valstij, nenoliedzami, ir liela atbildība – tikai attiecībā uz personām, kurām ir reāla, stabila un noturīga saikne ar attiecīgo valsti. Toties ir gluži nepareizi apgalvot, ka šāda saikne var būt tikai personām, kurām ir šīs valsts pilsonība. Atbildētāja pamatlietā

21 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg* (45. punkts).

22 — Turpat (47. punkts).

23 — It īpaši skat. 2007. gada 3. maija spriedumu lietā C-303/05 *Advocaten voor de Wereld* (Krājums, I-3633. lpp., 56. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Wolzenburg* (62. punkts).

gadījums tam ir spilgts piemērs. Savienības tiesībās nostiprinātās pārvietošanās un uzturēšanās brīvības neizbēgamas sekas ir arī tādas, ka šobrīd vairs nav iespējams neapstrīdami pieņemt, ka notiesātās personas iespējas reintegrēties būtu vislielākās tikai valstī, kuras pilsonis ir minētā persona. Tātad ir uzskatāms, ka minētajā Francijas tiesību aktā līdzīgas situācijas patiešām tiek aplūkotas atšķirīgi.

52. Var izrādīties, ka šī atšķirīgā attieksme atbilst nediskriminācijas principam, ja tā ir objektīvi pamatota un samērīga ar noteikto leģitīmo mērķi; tas nozīmē, ka atšķirīgā attieksme nedrīkst pārsniegt to, kas vajadzīgs šī mērķa sasniegšanai [24].

53. Francijas valdība ir norādījusi, ka atšķirīga attieksme starp tās pilsoņiem un citu dalībvalstu pilsoņiem ir objektīvi izskaidrojama. Minētā valdība ir minējusi grūtības saistībā ar valsts tiesību stāvokli. Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā ir paredzēts, ka izpildes dalībvalsts apņemas izpildīt ārvalstīs piespriestu sodu savā teritorijā saskaņā ar savām valsts tiesībām. Francijas pozitīvo tiesību stāvoklis neļaujot Francijas Valstij uzņemties šādas saistības. Francijas valdība šajā ziņā ir atgādinājusi, ka ārvalstīs piespriesta soda izpilde Francijā rada būtiskus juridiskus jautājumus, kuri Pamatlēmumā 2002/584 nav reglamentēti; šī iemesla dēļ 4. panta 6. punktā ir norādīts uz dalībvalstu valsts tiesībām. Ārvalstīs piespriestu sodu izpildes tiesiskais režīms nav vienveidīgs un visbiežāk ir atkarīgs no starptautiskām divpusējām vai daudzpusējām konvencijām, un Francijas Valsts nevar vienpusēji nolemt savā teritorijā izpildīt citā dalībvalstī piespriestu sodu tiktāl, ciktāl tā nevar garantēt notiesātajai personai, ka soda izpilde tiks atzīta tajā valstī, kurā tas piespriests.

54. Man šķiet, ka šos argumentus var pārspēt divos veidos – vispirms noraidot izvirzīto pamatojumu un tad uzsverot Francijas tiesību akta acīmredzamo nesamērīgumu.

55. Attiecībā uz Francijas valdības minētajām grūtībām saistībā ar stāvokli tās valsts tiesībās, vispirms, vēlos atgādināt, ka Tiesa ir reti lēmusi par labu šādiem argumentiem.

56. Tad vēlos piebilst, ka Francijas valdība tiesas sēdē ir atzinusi – Francijas tiesības pašlaik neļauj izpildīt citas dalībvalsts piespriestu sodu attiecībā uz personu, kura nav Francijas pilsonis, bet tas vairāk ir likumdevēja sniegtās Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punkta interpretācijas dēļ, atbilstoši kurai ar [minēto normu] dalībvalstīm esot noteikts pienākums nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi starp valsts pilsoņiem un citu dalībvalstu pilsoņiem tikai tādēļ, ka pastāv nepārvarams juridisks šķērslis – šobrīd Francijai saistošās starptautiskās konvenciju tiesības. Šajā ziņā Komisija ir pamatoti norādījusi, ka Francijas Valsts – kā visas Savienības dalībvalstis – ir Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai [25] dalībvalsts. Tajā ir paredzēts, ka nodošana var notikt, ja notiesātā persona ir izpildes dalībvalsts pilsonis [26], bet tajā arī ir minēts, ka dalībvalstis var vienpusēji ar deklarāciju, kuru var iesniegt jebkurā laikā, noteikt definīciju, kādu tās paredz sniegt jēdzienam "pilsonis" minētās konvencijas izpratnē [27], tāpēc Francijas Valsts varēja faktiski paplašināt minētās konvencijas normas, attiecinot tās uz pārējo dalībvalstu pilsoņiem [28].

57. Visbeidzot, pat pieņemot – par ko es, protams, neesmu pārliecināts –, ka juridiskie aspekti saistībā ar citā dalībvalstī piespriesta soda izpildi ir reglamentēti tikai kopš Pamatlēmuma 2008/909 pieņemšanas, man tomēr nākas norādīt, ka, tā kā Francijas likumdevējs nav ieviesis minēto pamatlēmumu noteiktajos termiņos, tas kopš 2011. gada 5. decembra viens pats ir atbildīgs par iespējamo savu tiesību nepilnību un tādējādi, ja Tiesa labvēlīgi pieņemtu argumentu par grūtībām, ko

24 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Wolzenburg* (69. punkts).

25 — Skat. šo secinājumu 2. punktu.

26 — Skat. Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

27 — Skat. Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai 3. panta 4. punktu.

28 — Starp citu, analizējot Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai dalībvalstu vienpusējās deklarācijas, var secināt, ka vismaz septiņas Savienības dalībvalstis ir paplašinājušas jēdzienu "pilsoņi" minētās konvencijas izpratnē, attiecinot to uz personām, kurām ir dzīvesvieta vai domicils izpildes valsts teritorijā vai kuras tajā ir galīgi reģistrētas (Dānijas Karaliste, Ungārija, Nīderlande, Portugāles Republika, Slovākijas Republika, Somijas Republika un Zviedrijas Karaliste). Savukārt Īrija un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste paredz iespēju paplašināt minēto jēdzienu, izvērtējot ciešo saikni, kāda vieno notiesāto personu ar attiecīgo valsti.

izraisījis Francijas pozitīvo tiesību stāvoklis, varētu turpināt gūt labumu no savas nolaidības. Bet – un Francijas valdība to arī ir atzinusi tiesas sēdē – Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā ir ietverta mainīga norāde uz valsts tiesībām, tāpēc, pat ja lūgumus, ko izpildes valsts saņēmusi pirms 2011. gada 5. decembra, joprojām reglamentē Pamatlēmums 2002/584, varētu tikt ņemts vērā Pamatlēmuma 2008/909 ieguldījums tieši tāpēc, ka ar tā ieviešanu tiks grozītas un pielāgotas dalībvalstu valsts tiesības.

58. Turklāt ir acīmredzams, ka tiesību akts, kura dēļ Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā paredzētais neizpildes pamats gluži vienkārši netiek piemērots nevienam Savienības pilsonim, kam nav Francijas pilsonības, ir nesamērīgs. Tas sistemātiski liedz kompetentajām tiesu iestādēm rīcības brīvību attiecībā uz individuālajām situācijām un ar to kategoriski un neapstrīdami tiek pieņemts, ka juridiski nav iespējams izpildīt sodu Francijas teritorijā. No Francijas valdības izklāstītajiem argumentiem izriet, ka situācija ir niansētāka un ka, tā kā nav iespējams ieviest vienotas tiesību normas attiecībā uz visiem gadījumiem, kādi var rasties izpildes valsts tiesu iestādēm, katrā atsevišķā gadījumā ir jānosaka piemērojamās tiesības, jo tās, atkarībā no notiesātās personas pilsonības valsts, var būt atšķirīgas. Pamatlietā aplūkotais tiesību akts ir nesamērīgs tiktāl, ciktāl tajā minētais pamats *a priori* netiek piemērots notiesātajām personām, kuras, ņemot vērā to lūgumam piemērojamās tiesību normas, tomēr, iespējams, varētu prasīt soda izpildi Francijas teritorijā.

59. Visu iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ ierosinu Tiesai uz pirmo iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu atbildēt tādējādi, ka LESD 18. pantā nostiprinātais nediskriminācijas princips nepieļauj tādu valsts tiesību aktu, kāds aplūkots pamatlietā, kurā iespēja atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izsniegts, lai izpildītu sodu, tiek piemērota tikai tādos gadījumos, ja pieprasītā persona ir Francijas pilsonis un ja Francijas kompetentās iestādes ir apņēmušās izpildīt šo sodu.

D – *Par atbilstīgas interpretācijas pienākumu*

60. Spriedumā lietā *Pupino* Tiesa ir nospriedusi, ka "atbilstīgas interpretācijas princips attiecas arī uz pamatlēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu. Piemērojot valsts tiesības, iesniedzējtiesai, kam tās jāinterpretē, ir pienākums veikt šo interpretāciju, cik vien iespējams ņemot vērā pamatlēmuma tekstu un mērķi, lai tādējādi sasniegtu pamatlēmumā paredzēto rezultātu un līdz ar to izpildītu [bijušā] LES 34. panta 2. punkta b) apakšpunkta prasības"[29]. Turklāt "valsts tiesas pienākums – interpretējot attiecīgās valsts tiesību normas, ņemt vērā pamatlēmuma saturu – beidzas, ja vien [šīs normas] nav iespējams piemērot tādā veidā, kas nodrošinātu to pašu iznākumu, kas paredzēts pamatlēmumā. Citiem vārdiem, atbilstīgas interpretācijas princips nevar būt pamats valsts tiesību *contra legem* [jeb pozitīvajām tiesībām pretējai] interpretācijai"[30].

61. Iesniedzējtiesai būs jāpārliecinās, vai minētajā lietā atbilstīga valsts tiesību interpretācija ir iespējama. Es tikai atgādināšu, ka tad, ja iesniedzējtiesa uzskata, ka šāda interpretācija ir iespējama, piemēram, frāzi "Francijas pilsonis", kas ietverta *Code de procédure pénale* 695.-24. panta 2. punktā, interpretējot tādējādi, ka tā attiecas arī uz līdzvērtīgu pilsonību, kāda ir pārējo Savienības dalībvalstu pilsonība, minētajai tiesai būs jāņem vērā dažādie Pamatlēmumā 2002/584 izvirzītie mērķi, tostarp notiesātās personas sekmīgas sociālās reintegrācijas nodrošināšana, un tā varēs par noderīgu paraugu izmantot kritērijus, ko Tiesa izklāstījusi sprieduma lietā *Kozłowski* 48. punktā, kā arī izteikumu, kas ietverts iepriekš minētajā sprieduma lietā *Wolzenburg* 76. punktā, vispārēji izvērtējot piesaisti starp atbildētāju pamatlietā un Francijas sabiedrību, lai noteiktu, vai viņš var prasīt soda izpildi Francijas teritorijā vai nevar.

29 — 2005. gada 16. jūnija spriedums lietā C-105/03 *Pupino* (Krājums, I-5285. lpp., 43. punkts).

30 — Turpat (47. punkts).

V – Secinājumi

62. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz abiem *Cour d'appel d'Amiens* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) neskarot rīcības brīvības īstenošanu, kāda, ievērojot Savienības tiesības, dalībvalstīm piemīt, paredzot nosacījumus, kādi var būt izvirzīti Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm 4. panta 6. punktā paredzētā neizpildes pamata piemērošanai attiecībā uz citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir to rezidenti vai dzīvo to teritorijā, dalībvalstīm minētā 4. panta 6. punkts ir jāievieš tādā veidā, lai izpildes tiesu iestādēm būtu sniegta iespēja atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots soda izpildei, gan attiecībā uz saviem pilsoņiem, gan citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri dzīvo tās teritorijā vai ir tās rezidenti; minētajām iestādēm ir jāvar izmantot šo iespēju, ņemot vērā apstākļus, kādi ir katrā atsevišķajā gadījumā;

2) katrā ziņā LESD 18. pantā noteiktais nediskriminācijas princips nepieļauj tādu valsts tiesību aktu, kāds aplūkots pamatlietā, kurā iespēja atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izsniegts, lai izpildītu sodu, tiek piemērota tikai tādos gadījumos, ja pieprasītā persona ir Francijas pilsonis un ja Francijas kompetentās iestādes ir apņēmušās izpildīt šo sodu.